Галицький економічний вісник https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu
Galician economik journal, No 2 (75) 2022
https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.02
ISSN 2409-8892. Web: ***http://galicianvisnyk.tntu.edu.ua***

УДК 336:338

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ АРХІТЕКТУРИ

Марина Савченко; Уляна Братчук

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця, Україна

Резюме. *Проведено системне теоретичне узагальнення проблематики сучасного функціонування Й трансформації світової фінансової архітектури в рамках інституційної парадигми. На цій основі визначено особливості інституційного розвитку світової фінансової архітектури як найбільш змінної частини її інституційної матриці, а також науково-практичні рекомендації щодо адаптації інституційної структури фінансової системи до процесу фінансової глобалізації. За результатами дослідження особливостей інституційного розвитку світової фінансової архітектури з'ясовано, що інституційні зміни фінансової архітектури пов'язані зі зміною існуючих норм, правил, обмежень та механізмів їх реалізації, а також зміною самих інституцій, проявляються такі зміни у появі нових міжнародних фінансових інституцій й трансформації існуючих, переважно спричинені кризовими процесами або необхідністю передавання певних повноважень окремій організації. Інституційний розвиток фінансової архітектури – це якісні та кількісні структурні зміни у фінансовій системі в цілому та її компонентах, пов'язані з генеруванням інституційних інновацій, вибором ефективних інституцій та їх розповсюдженням з метою зниження невизначеності, недобросовісності поведінки, трансакційних витрат, асиметрії інформації.*

Обгрунтовано рівновагу фінансової архітектури як стан, при якому залишаються відносно незмінними системоутворюючі інститути, а динаміка інших інституційних елементів сприяє створенню якісної фінансової архітектури. Визначено інституційну рівновагу фінансової архітектури як такий її стан, при якому залишаються відносно незмінними системоутворюючі інституції, а динаміка інших інституційних елементів сприяє стабільності та ефективності фінансової архітектури, що забезпечується, по-перше, стабільністю системоутворюючих інститутів, знижує невизначеність та забезпечує економію трансакційних, організаційних, трансформаційних витрат, а, по-друге, динамізм «м'яких» елементів інституційної структури фінансової архітектури сприяє її адаптивності й ефективності в умовах динамічного зовнішнього середовища. Саме інституційний розвиток фінансової архітектури створює умови для зростання соціального прогресу, екологічної стабільності та інституційної ефективності.

Ключові слова: *світова фінансова архітектура, фінансова глобалізація, фінансова система, фінансові кризи, міжнародні фінансово-кредитні організації.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.02.112 *Отримано 20.04.2022*

UDC 336:338

CONCEPTUAL FUNDAMENTALS OF INSTITUTIONAL DEVELOPMENT OF WORLD FINANCIAL ARCHITECTURE

Maryna Savchenko; Ulyana Bratchuk

Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine

Summary. *The system theoretical generalization of the problems of modern functioning and transformation of world financial architecture within the framework of institutional paradigm is carried out in this paper. On this basis, the features of the institutional development of the global financial architecture as the most variable part of*

 Corresponding author: Maryna Savchenko; e-mail: m_savchenko@donnu.edu.ua

its institutional matrix, as well as scientific and practical recommendations for adapting the institutional structure of the financial system to the process of financial globalization are determined. According to the results of the investigation of the peculiarities of institutional development of the world financial architecture, it is found that institutional changes in the financial architecture are associated with changes in existing norms, rules, restrictions and mechanisms of their implementation, as well as changes in institutions. transformations of existing ones, mainly caused by crisis processes or the need to transfer certain powers to a single organization. Institutional development of financial architecture is a qualitative and quantitative structural changes in the financial system as a whole and its components related to the generation of institutional innovations, selection of effective institutions and their dissemination to reduce uncertainty, bad faith, transaction costs, information asymmetry.

The equilibrium of financial architecture is substantiated as the state where the system-forming institutions remain relatively unchanged, and the dynamics of other institutional elements contributes to the creation of quality financial architecture. The institutional equilibrium of financial architecture is defined as its state in which system-forming institutions remain relatively unchanged, and the dynamics of other institutional elements contributes to the stability and efficiency of financial architecture, which ensures, first, stability of system-forming institutions costs, and, secondly, the dynamism of the «soft» elements of the institutional structure of the financial architecture contributes to its adaptability and, consequently, efficiency in the dynamic environment. It is the institutional development of financial architecture that creates the conditions for the growth of social progress, environmental stability and institutional efficiency.

Key words: *world financial architecture, financial globalization, financial system, financial crises, international фінансово-кредитні organizations.*

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2022.02.112 *Received 20.04.2022*

Постановка проблеми. Домінантою глобалізаційних процесів виступає фінансова глобалізація, яка якісно й кількісно змінює інституційне середовище світової фінансової системи. Формування глобального фінансового ринку замість сукупності ряду національних фінансових ринків наочно ілюструє ці зміни. Разом з тим глобальний характер фінансового ринку несе позитивний імпульс лише в умовах стабільності, проте циклічний характер економічного розвитку пов'язаний з нестабільністю, яка посилює негативні явища, що породжуються глобальним фінансовим ринком.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти фінансової архітектури досліджували багато зарубіжних вчених, таких, як Б. Коласа, Р. Вишню, Р. Брейлі, М. Барклі, С. Брігхема, Г. Демсеца, Р. Ентова, К. Сміта, І. Івашківську, Р. Капелюшникова, М. Кокорєву, Д. Фінерті, А. Шляйхера та інших. Серед вітчизняних науковців, які досліджували проблематику, також можна виділити праці М. Білик, І. Бланка, Н. Бичкової, І. Зятковського, О. Лактіонової, С. Юрія, Л. Федулової, О. Терещенка, С. Онишко, В. Мельника та інших. Разом з тим, у науковой літературі не знайшлося достатнього обгрунтування й належного аналізу питання системного дослідження механізмів, які впливають на трансформацію фінансової архітектури в економіці України.

Метою дослідження є визначення концептуальних засад інституційного розвитку світової фінансової архітектури.

Виклад основного матеріалу. Для розуміння сутності «світова фінансова архітектура» розглянемо поняття «світова фінансова система», тобто розберемо поняття «система» взагалі. Термін «система» (з грец. – «поєднання», «утворення») найчастіше трактується як сукупність визначених елементів, між якими є закономірний зв'язок чи взаємодія. У літературі фінансова система іноді ототожнюється з фінансовим апаратом. Проте необхідно розрізняти ці поняття, оскільки правильне визначення фінансової системи сприяє розбудові ефективної фінансової політики, націленої на економічне зростання та фінансову стабілізацію.

Виходячи з цього, можна сказати, що система – це сукупність елементів, що знаходяться у відношеннях і взаємозв'язку один з одним і створюють певну єдність, цілісність. Для її розгляду необхідно чіткіше систематизувати визначення за допомогою системного підходу (табл. 1).

Таблиця 1. Систематизація підходів до визначення сутності поняття «фінансова система»

Table 1. Systematization of approaches for defining the essence of the «financial system» concept

Концепція	Автори	Сутність поняття економічної стійкості
1. Фінансова система як структуризація		
Взаємопов'язаних ланок та сфер	В. М. Опарін [3]	«Сукупність відносно відособлених взаємопов'язаних сфер і ланок, що відображають специфічні форми і методи фінансових відносин»
	Р. Сайру [4]	«Ланка фінансів – необхідність відокремлення яких зумовлена відмінністю в формах, методах та мети їх створення»
	М. В. Грінчіна, В. Б. Захожая [5]	«Сукупність певних сфер фінансових відносин»
	Л. Безгубенко [6]	«Сукупність відокремлених, але взаємопов'язаних між собою ланок фінансових відносин, що виникають у різних сферах виробничої та невиробничої діяльності в процесі вартісного розподілу й перерозподілу ВВП та національного доходу з метою формування, розподілу та використання фінансових ресурсів (що здійснюється у фондовій та безфондовій формах при перевазі першої) для задоволення суспільних інтересів і потреб»
2. Фінансова система як організаційна побудова		
Сукупності інститутів	В. М. Опарін [3]	«Сукупність фінансових органів та інституцій, які управляють грошовими потоками
	М. В. Грінчіна, В. Б. Захожая [5]	«Сукупність різних інститутів, що забезпечують фінансування, взаємодію сфер і процес управління ними»
	К. Макконнелл, С. Брю [7]	«Це система, що включає федеральну резервну систему, до якої належить 12 національних федеральних банків, які є одночасно й центральними банками (інші країни, як правило, обмежуються одним таким банком). До цієї системи включено також комерційні та ощадні установи»
	А. Г. Мовсесян, С. Б. Огнівцева	«Призма інститутів, які беруть участь у переміщенні світових фінансових ресурсів»
Сукупності суб'єктів	З. Боді, Р. К. Мертон [8]	Включає ринки, посередників, фірми, що надають фінансові послуги, та інші інституції, з допомогою яких домогосподарства, приватні компанії та урядові організації реалізують фінансові рішення, які вони приймають
	З. О. Луцишин [9]	Включає міжнародні фінансові ринки й механізм торгівлі конкретними фінансовими інструментами – валютою, цінними паперами, кредитами»
Інфраструктури інститутів	М. І. Крупка [10]	«Інфраструктура різних фінансових інститутів, які здійснюють фінансові операції й одночасно є суб'єктами та об'єктами управління фінансами»
Сукупності елементів	О. О. Моїсеєв	«Розгалужена схема з великою кількістю державних та приватно-кредитних елементів, через які здійснюється координація фінансових зв'язків у світі»
	Н. В. Стукало [11]	«Сукупність взаємопов'язаних елементів, що мають однорідні ознаки»
3. Фінансова система як сукупність відносин		
Фінансових відносин	О. Я. Стойко, Д. І. Дема [12]	«Сукупність урегульованих фінансово-правовими нормами різних сфер фінансових відносин і фінансових установ, за допомогою яких формуються, розподіляються і використовуються централізовані й децентралізовані фонди грошових коштів»
Міжнародних фінансових відносин	А.П. Рум'янцев [13]	Сукупність міжнародних фінансових відносин, які «…тісно переплітаються і набувають риси цілісного явища, якому притаманні якості системного утворення, і яке саме в цьому аспекті синтезує глибинну їх сутність»
Сукупності законів	Б. А. Райзберг, Л. Ш. Лозовський, Е. Б. Стародубцева [14]	«Сукупність законів, правил, норм, що регулюють фінансову діяльність і фінансові відносини держави (грошова система, система фінансових установ)»

Джерело: сформовано авторами за матеріалами [3–14].

Термін «світова фінансова архітектура» з'явився у 1990-х роках в умовах посилення кризових явищ і необхідності підвищення ефективності контролю за ситуацією на фінансових ринках. Світова (міжнародна) фінансова архітектура – це сукупність визнаних міжнародних стандартів і принципів функціонування фінансового сектора, а також засобів діагностики його ефективності. Йдеться насамперед про низку правил, які використовують для оцінювання стабільності фінансових ринків та їх секторів.

Уперше термін «фінансова архітектура» був озвучений під час виступу президента США Б.Клінтона в Нью-Йоркській раді із зовнішніх зв'язків (New York's Council on Foreign Relations) у вересні 1998 року. Тоді він закликав країни Великої сімки адаптувати міжнародну фінансову архітектуру до XXI століття. Майже тоді сценарій реформування світового валютного порядку був викладений міністром фінансів Великобританії Г. Брауном у статтях «Нова глобальна фінансова архітектура» (стаття Дж. Сороса під такою ж назвою була опублікована в «Вопросах экономики» наприкінці 2000 року) і «Будівництво міцної світової фінансової системи». Найбільш відомими є три підходи до визначення фінансової архітектури (рис. 1).

Можна погодитися з думкою А. Вожжова, який вважає, що архітектура сама по собі включає не лише «регулятор» фінансових процесів (інститути), а й структури (організації), що визначають вектор і стандарти регулювання. У багатьох визначеннях відсутні елементи ринкової системи, діяльність яких організовується за певною схемою і в сукупності з регламентуючими організаціями та заходами формує нову архітектуру фінансового простору: фінансові установи й агенти (суб'єкти підприємництва й населення), а також ринки, на яких вони функціонують, та їхні взаємозв'язки [21].

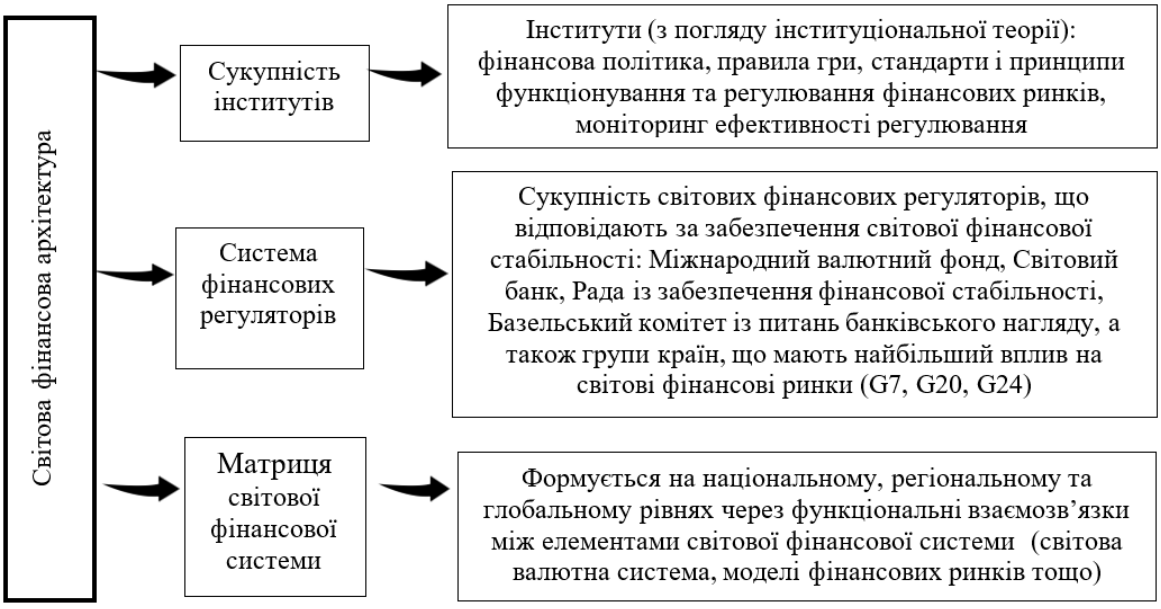

Рисунок 1. Систематизація поглядів щодо термінF «світова фінансова архітектура»

Figure 1. Systematization of views for defining the term «global financial architecture2

Джерело*:* складено авторами за [14–23].

Узагальнюючі розглянуті на рис. 1 підходи щодо існуючого і поняття категорії «світова фінансова архітектура», можна приєднатися до визначення, що дає З. Луцишин, згідно з яким «...фінансова архітектура – це сукупність окремих найбільш інтегрованих

сфер і ланок національних фінансових систем, функціональних форм організації валютних відносин та світових фінансових організацій, що забезпечує наднаціональне регулювання з метою підвищення стійкості світових фінансових ринків, ринків національних валют на основі принципів й механізмів ринкового й позаринкового розподілу і перерозподілу світових фінансових ресурсів і капіталу» [22].

Фінансову архітектуру доцільно розглядати за трьома рівнями:

1) національна фінансова архітектура забезпечує функціонування національної фінансової системи в умовах фінансової глобалізації, впливає на рівень стабільності національних фінансових систем;

2) міжнародна фінансова архітектура забезпечує взаємодію національних фінансових архітектур країн із використанням механізмів валютної політики, що регулює транскордонний рух національного капіталу; антикризове управління, в тому числі через входження держави в капітал системоутворюючих фінансових інститутів;

3) глобальна (наднаціональна) фінансова архітектура передбачає розроблення єдиного механізму управління світовою фінансовою системою як єдиним цілим через систему міжнародних фінансових інститутів [23].

Визначення наслідків впливу глобалізаційних процесів на розвиток світової фінансової системи в рамках неокласичної парадигми, заснованої на передумові, що всі учасники економічних відносин максимізують граничні величини, не дозволяє повною мірою відобразити особливості цього процесу. Тому дослідження особливостей інституційного розвитку світової фінансової системи зумовлено сучасними реаліями й певними зрушеннями в науковій парадигмі соціальних досліджень. Дослідження інституційних особливостей розвитку сучасної світової фінансової системи дозволяє виявити взаємозв'язок інституційного розвитку та економічного зростання, зрозуміти логіку, основний тренд, принципи та базові елементи економічного розвитку.

Елементи інституційної структури світової фінансової системи включені тією чи іншою мірою в інституційну матрицю, що становить її базисний каркас. Таким чином, основним об'єктом регулювання є інституційна матриця: її структура, характер і якість її елементів.

Глобальна економіка та ринки переживають сьогодні незвичайний час. Повторювані глибокі фінансові та валютні кризи; слабкість фінансового сектора в країнах з ринками, що розвиваються; збільшення чисельності офшорних фінансових центрів; обмежені можливості міжнародних інститутів у наданні фінансової підтримки країнам, що розвиваються, в порівнянні з розмірами приватного капіталу; поява нового класу міжнародних інвесторів. Збільшення кількості інвестиційних інститутів, фінансових інструментів і обсягу операцій визначили необхідність реформування світової фінансової системи.

Світова фінансова архітектура знаходиться під впливом структурних зрушень, важливість яких не тільки в них самих, але й в їх взаємодії, що визначає необхідність перегляду принципів її функціонування. На основі орієнтованого підходу до управління інституційним розвитком як ендогенним процесом, в ході якого процеси, в які вони залучені, можна визначити такі принципи функціонування СФА:

1. Залучення всіх учасників інституціонального розвитку СФА в ідентифікацію (визначення) проблеми. Недотримання даного принципу призводить до того, що рішення, яке не спирається на цей принцип, може бути блоковано на будь-якій стадії інституційного процесу.
2. Зацікавленість усіх учасників інституційного розвитку СФА у її зміні.

Прозорість інституційного розвитку СФА, у тому числі правил і процедур прийняття рішень та їх реалізації.

3. Захищеність основних цінностей та ключових інтересів учасників інституційного розвитку СФА.

4. Багатоваріантність форм координації дій учасників інституційного розвитку СФА.

В результаті діагностики сучасного етапу розвитку світової фінансової архітектури, що характеризується активною якісною зміною її контурів, інститутів і механізмів функціонування, а також відповідними процесами реформування світової фінансової архітектури, можна виділити три ключові характеристики сучасного етапу і її розвитку.

1) посилення взаємозв'язку і взаємозалежності національних фінансових систем (фінансова глобалізація);

2) національне та наднаціональне регулювання, а також дерегулювання та перерегулювання фінансових секторів;

3) фінансові кризи.

Інституційний підхід дозволив виявити такі домінанти розвитку сучасної світової фінансової архітектури.

1. Стабільність світової фінансової системи, захист від глобальних фінансових криз і запобігання їх розростання.

Оскільки світ досяг високого рівня інтеграції й багато великих системотворчих країн з ринковою економікою, що формується, стали більш відкритими для потоків капіталу, схильність світової фінансової системи властивим усім ринкам змін посилилася. Нова хвиля фінансової глобалізації породила досить деструктивний різновид валютно-фінансових криз.

Враховуючи зростаючу роль у світових економічних процесах саме країн, що розвиваються, збільшується небезпека того, що їх економічні й фінансові проблеми будуть мати негативні наслідки для світової економіки в цілому. Проте очевидно, що старання окремих країн у вирішенні проблеми вразливості фінансових систем дестабілізуючим процесам і подолання їх руйнівних наслідків недостатньо.

У зв'язку з цим основні учасники міжнародних валютно-кредитних і фінансових відносин змушені розробляти заходи щодо попередження валютно-фінансових потрясінь або блокувати їх поширення по горизонталі (від країни до країни, від регіону до регіону) і по вертикалі (від одних елементів світової фінансової архітектури до інших). Таким чином, на сучасному етапі розвитку світової фінансової архітектури назріла необхідність у формуванні нових інституціональних механізмів забезпечення стабільності.

2. Адаптація та захист інституційних інновацій світової фінансової системи, що виникають у процесі конвергенції й трансплантації.

В даний момент зростає актуальність оцінювання ступеня дотримання міжнародних правил, стандартів і кодексів на рівні національних фінансових систем, а також оцінювання рівня їх конвергенції з національними стандартами і можливості трансплантації (запозичення) найбільш вдалих інституційних зразків. Завданнями цього оцінювання є: виявлення слабких місць у галузі фінансового регулювання; систематизація результатів оцінювання фінансового сектора; надання сприяння державним фінансовим структурам в оцінюванні фінансового розвитку держави на основі міжнародних стандартів.

Тут показано, як зростає роль міжнародних фінансових організацій, що об'єднують і систематизують кращу практику функціонування фінансових систем у різних формах.

Використання національними фінансовими інститутами напрацювань міжнародних фінансових організацій у вигляді спеціальних документів і програм надає

новий імпульс у формуванні інституційних механізмів глобального управління світовою фінансовою архітектурою. Формування нової структури наднаціональних інтересів, нових стандартів і правил не виключає дотримання національних інтересів. Але без взаємодії зі світовими фінансовими організаціями національні фінансові системи не зможуть вписатися в нові форми та механізми міжнародного співробітництва.

3. Гармонізація дій міжнародних фінансових інститутів.

Гармонізація діяльності міжнародних фінансових інститутів проявляється відповідно до цілей і завдань функціонування цих організацій в умовах активізації інтеграційних процесів. Цей процес за своєю суттю є реакцією на переплетення зон відповідальності міжнародних фінансово-кредитних інституцій, результатом активного пошуку нових інституційних форм організації регулювання фінансових ринків на міжнародному рівні.

Зараз світове співтовариство розглядає два варіанти інституційного оформлення процесу глобального регулювання світової фінансової системи:

1) створення глобального органу регулювання;

2) міжнародну координацію міжнародних інститутів регулювання фінансового ринку.

Існують об’єктивні причини, за якими створення глобального органу регулювання неможливо. Перш за все, це існуючі відмінності в рівні розвитку національних фінансових систем різних країн. Таким чином, перспективним представляється саме розвиток міжнародної кооперації серед наднаціональних фінансових організацій, що значною мірою підвищує значення гармонізації їх діяльності.

В умовах фінансової інтеграції ліквідуються адміністративні та економічні бар’єри, здійснюється міжкраїнова дифузія фінансових та інформаційних технологій. Однак незважаючи на те, що фінансова інтеграція – процес, перш за все, керований ринком, безперечною є необхідність ефективного поєднання та взаємодії ринкових сил і державного регулювання.

При цьому інституційною основою ефективної фінансової інтеграції виступає створення оптимальної регіональної валютної системи та ефективного платіжно-розрахункового механізму, що дозволяє в тому числі забезпечити економічні та політичні інтереси, підвищити фінансову безпеку країни. Валюти багатьох країн світу дедалі успішніше починають конкурувати з сильнішими іноземними валютами як на зовнішніх ринках,так і у внутрішньому обороті. Саме тому в умовах все менш ефективно функціонуючої Ямайської валютної системи її конструктивні елементи не справляються зі зростаючим навантаженням. Найімовірніше, що необхідність переходу до нової світової валютної системи в даному випадку можуть спровокувати не війни і фінансові катаклізми, а все більш активно інтегровані інформаційні технології, що дозволяють знизити витрати курсових втрат.

У цьому дослідженні зроблена спроба виявити існування передумов переходу до нової світової валютної системи і спрогнозувати її відмінні характеристики. Нова парадигма світової валютної системи, на наш погляд, ґрунтується на безлічі резервних валют, оскільки сучасна глобальна фінансова криза продемонструвала небезпеку однополярного розвитку світової валютної системи.

В результаті основними факторами, що визначають значення валюти на загальносвітовому просторі, будуть такі:

1. Забезпеченість валюти реальними ресурсами. Якщо в колишні часи це було золото, зараз це загальний обсяг контрольованих сировинних і товарних запасів, у тому числі в результаті прямого силового контролю і присутності в ключових регіонах світу.

2. Політична та економічна стабільність і передбачуваність перспектив на території, що емітує валюту.

3. Сильні й стійкі фінансові інститути, що забезпечують технічно вільну конвертацію валюти по всьому світу і присутність на міжнародному ринку.

4. Моніторинг та формування комплексу заходів, спрямованих на адаптацію національних фінансових систем до процесів фінансової глобалізації.

Не зважаючи на інтеграційні процеси, кожна держава прагне збереження свого суверенітету та особливостей розвитку фінансових систем. У зв'язку з цим зростає актуальність вирішення проблем адаптації національних фінансових систем до процесів фінансової глобалізації та забезпечення національної й глобальної фінансової безпеки світової фінансової архітектури. Основним завданням адаптації фінансової системи є вироблення механізму захисту («імунітету») інституційних трансформацій, викликаних процесами фінансової глобалізації.

Ефективна система забезпечення національних інтересів країни у сфері фінансів вимагає врахування сучасних тенденцій у зміні загроз національним інтересам держави, суспільства та кожної людини.

Враховуючи вищевикладене, у роботі визначено та обґрунтовано пріоритети та детермінанти фундаментальної трансформації інституційної структури фінансової системи в умовах глобалізації:

1. Підвищення адаптивності фінансової системи до інституційних інновацій і оптимізація державної політики щодо зміцнення національної валюти.

2. Забезпечення національної фінансової безпеки.

3. Підвищення конкурентоспроможності економіки та зміни в сучасній світовій фінансовій економіці.

Висновки. Беручи до уваги як позитивні, так і негативні аспекти глобалізації, слід визнати, що формування нової парадигми світової фінансової архітектури – неминучий процес. Глобалізація являє собою множинність зв'язків між державами, економіками, політичними системами, суспільствами і культурами, які й утворюють сучасний світ. У той же час формування світової фінансової архітектури є історично зумовлений, постійно реконструйований діалектичний процес, який постійно набуває нових характеристик.

Змінюється структура і форма організації світової економіки, міжнародних економічних відносин. Все це відбувається з наростаючою динамікою і взаємозалежністю, з'являються нові закономірності, які належить вивчити й усвідомлено використовувати. Тому глобалізація повинна розглядатися як процес, який сприяє новим потребам у світогосподарських зв'язках, вимагаючи створення нових норм, правил та інститутів для встановлення ефективнішої співпраці та розвитку.

Conclusions. Taking into account both positive and negative aspects of globalization, it should be recognized that the formation of a new paradigm of global financial architecture is an inevitable process. Globalization is the multiplicity of connections between states, economies, political systems, societies and cultures, which form the modern world. At the same time, the formation of the world financial architecture is determined historically, it is constantly reconstructed dialectical process acquiring new characteristics.

The structure and form of organization of the world economy and international economic relations are changing. All this is happening with increasing dynamics and interdependence, there are new patterns requiring futher investigation and conscious use. Therefore, globalization should be considered as a process contributing to new demands in the world economic relations, requiring the creation of new norms, rules and institutions to establish more effective cooperation and development.

Список використаної літератури

1. Романенко О. Р., Огородник С. Я., Зязюн М. С., Славкова А. А. Фінанси: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни, 2-ге вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2003. 387 с.
2. Василик О. Д. Теорія фінансів: підручник. К.: НІОС, 2000. 416 с. ББК65.261 УДК 336.01 ISBN 966-95321-5-9.
3. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посіб., 4-те вид., без змін. К.: КНЕУ, 2007. 240 с.
4. Сайру Р. Почему необходимо расширить права голоса развивающихся стран. Финансы & развитие. 2004. № 9. С. 32–39.
5. Грідчіна М. В., Захожай В. Б., Осіпчук Л. Л. та ін. Фінанси (теоретичні основи): підручник, 2-ге вид., випр. і допов. К.: МАУП, 2004. С. 299–303.
6. Безгубенко Л. М., Федосов В. М., Алексеєнко Л. М., Дем'янишин В. Г. Фінанси суб'єктів господарювання. Фінанси: підручник / за ред. С. І. Юрія., В. М. Федосова. К.: Знання, 2012. С. 333–368.
7. Макконнелл К., Брю С. Экономикс. Принципы, проблемы, политика, в 2-х томах. М.: Республика, 1992. С. 275.
8. Боди З., Мертон Р. Финансы / пер. с англ. М.: Вильямс, 2007.
9. Луцишин З. Сучасна світова фінансова архітектоніка: тенденції та суперечності розвитку в умовах глобалізації. Економічний часопис-XXI. 2005. № 5–6. С. 27–36.
10. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів: 2001. С. 52.
11. Стукало Н. В. Особливості сучасного трактування термінів «фінанси» та «фінансова система». Науковий вісник Волинського державного університету ім. Л. Українки. Економічні науки. 2006. № 1. С. 132–138.
12. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси: навч. Посіб. / за ред. О. Я. Стойка. К.: Алерта, 2014. 432 с.
13. Румянцев А. П., Голюк В. Я., Тонких О. Г. Міжнародні фінансові відносини: навч. пос. К.: Центр учбової літератури, 2008. 348 с.
14. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. Современный экономический словарь. 6-е изд., перераб. и доп. М.: ИНФРА-М, 2011. 452 с.
15. Кудряшов В. П. Фінанси: навч. посіб. Херсон, 2002. 352 с.
16. Rajsingh P. V. The global financial crisis and neo-liberal financialization (2016) Critical Studies on Corporate Responsibility, Governance and Sustainability, 11. P. 57–73.
17. Bradlow D. Reforming the Global Financial Architecture: Is Real Change Coming? URL: http://digitalcommons.wcl.american.edu/ cgi/viewcontent.cgi?article=1018&context=fac_works_papers.
18. Schinasi G. J., Truman E. M. Reform of the global financial architecture. 2010. № 5.52 p. URL: http://bruegel.org/wpcontent/uploads/imported/publications/wp_2010_10_reform.pdf.pdf.
19. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України. Вісник НБУ. 2010. № 1. С. 8–13.
20. Вожжов А. П., Гринько О. Л. Теоретичні аспекти формування архітектури фінансового стимулювання економічного зростання. Фінанси Україн*и*. 2012. № 10. С. 20–33.
21. Вожжов А., Гринько О. Про архітектуру фінансового стимулювання економічного зростання. Вісник НБУ. 2012. № 5. С. 22–29.
22. Луцишин З. О. Формування новітньої архітектури світопорядку (на прикладі світової валютно-фінансової системи): матеріали міжнар. конф. «Університет – міжнародні відносини – ЮНЕСКО»: тези виступу (5–6 грудня 2002 р.). Київ, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Інститут міжнародних відносин. 2002. Випуск 37 (Ч. І). С. 35–37.
23. Шуба О. А. Світова фінансова архітектура: основні напрямки реформування. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2011. № 943. С. 223–230.

References

1. Romanenko O. R., Ohorodnyk S. Ya., Ziaziun M. S., Slavkova A. A. Finansy: navch.-metod. posib. dlia samost. vyvch. Dystsypliny, 2-he vyd., pererob. i dop. K.: KNEU, 2003. 387 p.
2. Vasylyk O. D. Teoriia finansiv: pidruchnyk. K.: NIOS, 2000. 416 p. BBK65.261 UDK 336.01 ISBN 966-95321-5-9.
3. Oparin V. M. Finansy (Zahalna teoriia): navch. posib., 4-te vyd., bez zmin. K.: KNEU, 2007. 240 p.
4. Sayru R. Pochemu neobkhodimo rasshirit prava golosa razvivayushchikhsya stran. Finansy & razvitiye. 2004. No. 9. P. 32–39.
5. Hridchina M. V., Zakhozhai V. B., Osipchuk L. L. ta in. Finansy (teoretychni osnovy): pidruchnyk, 2-he vyd., vypr. i dopov. K.: MAUP, 2004. P. 299–303.

6. Bezghubenko L. M., Yurii S. I., Fedosov V. M., Alekseienko L. M., Demianyshyn V. H. Finansy subiektiv hospodariuvannia. Finansy: pidruchnyk / za red. S. I. Yuriia., V. M. Fedosova. K.: Znannia, 2012. P. 333–368.
7. Makkonnell K.. Bryu S. Ekonomiks. Printsipy. problemy. politika. V 2-kh tomakh. M.: Respublika. 1992. P. 275.
8. Bodi Z., Merton R. Finansy: per. s angl. M.: Viliams, 2007.
9. Lutsyshyn Z. Suchasna svitova finansova arkhitektonika: tendentsii ta superechnosti rozvytku v umovakh hlobalizatsii. Ekonomichnyi Chasopys-XXI. 2005. No. 5–6. P. 27–36.
10. Krupka M. I. Finansovo-kredytnyi mekhanizm innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy. Lviv, 2001. P. 52.
11. Stukalo N. V. Osoblyvosti suchasnoho traktuvannia terminiv "finansy" ta "finansova systema". Naukovyi visnyk Volynskoho derzhavnoho universytetu im. L. Ukrainky. Ekonomichni nauky. 2006. No. 1. P. 132–138.
12. Stoiko O. Ia., Dema D. I. Finansy: navch. Posib / za red. O. Ia. Stoika. K.: Alerta, 2014. 432 p.
13. Rumiantsev A. P., Holiuk V. Ia., Tonkykh O. H. Mizhnarodni finansovi vidnosyny: navch. pos. K.: Tsentr uchbovoi literatury, 2008. 348 p.
14. Rayzberg B. A.. Lozovskiy L. Sh.. Starodubtseva E. B. Sovremennyy ekonomicheskiy slovar. 6-e izd.. pererab. i dop. M.: INFRA-M. 2011. 452 p.
15. Kudriashov V. P. Finansy: navch. posib. Kherson, 2002. 352 p.
16. Rajsingh P. V. The global financial crisis and neo-liberal financialization (2016) Critical Studies on Corporate Responsibility, Governance and Sustainability, 11. P. 57–73.
17. Bradlow D. Reforming the Global Financial Architecture: Is Real Change Coming? URL: http://digitalcommons.wcl.american.edu/ cgi/viewcontent.cgi?article=1018&context=fac_works_papers.
18. Schinasi G. J., Truman E. M. Reform of the global financial architecture. 2010. № 5.52 p. URL: http:// bruegel.org/wpcontent/uploads/imported/publications/wp_2010_10_reform.pdf.pdf.
19. Naumenkova S. Formuvannia novoi finansovoi arkhitektury: os¬novni pytannia ta mozhlyvi vyklyky dlia Ukrainy. Visnyk NBU. 2010. No. 1. P. 8–13.
20. Vozhzhov A. P., Hrynko O. L. Teoretychni aspekty formuvannia ar¬khitektury finansovoho stymuliuvannia ekonomichnoho zrostannia. Finansy Ukrainy. 2012. No. 10. P. 20–33.
21. Vozhzhov A., Hrynko O. Pro arkhitekturu finansovoho stymuliuvannia ekonomichnoho zrostannia. Visnyk NBU. 2012. No. 5. P. 22–29.
22. Lutsyshyn Z. O. Formuvannia novitnoi arkhitektury svitoporiadku (na prykladi svitovoi valiutno-finansovoi systemy): materialy mizhnarodnoi konferentsii "Universytet – mizhnarodni vidnosyny – YuNESKO": tezy vystupu (5–6 hrudnia 2002 p.). Kyiv, Kyivskyi natsionalnyi universytet imeni Tarasa Shevchenka. Instytut mizhnarodnykh vidnosyn. 2002. Vypusk 37 (Ch. I). P. 35–37.
23. Shuba O. A. Svitova finansova arkhitektura: osnovni napriamky reformuvannia. Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. 2011. No. 943. P. 223–230.